

Ting, men at jeg altid — naar han har hørt det paa de Møder, jeg har holdt, og ogsaa ellers — har formanet til at undgaa overilede og voldsomme Skridt. Jeg før mit Bedkommende beklager, hvad der er sket i Brønderslev, og det er sikkert, at de Mænd, som have været til Stede, ligeledes beklage det. Vi sætte ikke vor Styrke i Sligt, vi regne ikke med den Slags Midler, vi have andre og sikkrere Midler, som vi stole paa nok omfider skulle føre Grundloven til Seir. Da jeg spurgte de Folk fra min Egn, som havde været til Stede paa Markedet i Brønderslev, hvad Anledningen var til dette Sammenstød, saa var der Ingen, der vidste det. Man havde hørt nogle Rygter, men man vidste ikke, hvad Begyndelsen var. Senere hen har man faaet at vide, hvad Begyndelsen var, nemlig, som ogsaa omtalt i Dag, en Herregaardskarl, som var fuld. Det havde været den simple Anledning. Men den store Mængde, som var til Stede, vidste ikke dette. Det, som jeg kan tænke mig, var Anledning for dem, var det, at de saae Gendarmernes Sabler glimte i Solen, og saa greb det dem som et Lyn: Nei, dette gaar for vidt. Som sagt, jeg beklager alvorlig, hvad der er sket, og de Mænd, der vare med, beklage det ogsaa, og jeg er vis paa, at der ikke har været nogen som helst Vedelse i, hvad der foregik, men at det, som sagt, som et Lyn har grebet hele den tilstedeværende Mængde. Nu har man jo begyndt en omfattende Undersøgelse oppe i Rendsbysæl. Det blev strax sagt i Høires Presse, at hvad der skete i Brønderslev, var et Tegns paa længe forberedt Oprør, og et Vidnesbyrd om den Frugt, Agitationen satte, og at det derfor først og fremmest gjaldt om at faae fat paa Agitatorerne som dem, der vare de egentlige Anstiftere. Mit Navn har særlig været bragt i Forbindelse med den Ting, endog i særlig høi Grad. Jeg behøver ikke at gjentage, hvorledes min Stilling har været overfor dette, at agitere, det har jeg betonet flere Gange i disse Dage, jeg skal ikke komme ind paa at gjentage det. Kun vil jeg paa det Bestemteste protestere imod, at den Slags Ting skulde være en Frugt enten af min eller andre af mine Meningsfællers Agitation, nei, lige tværtimod. Man har ikke undset sig for her i denne Sal ogsaa i Dag at tale om noget Vignende, at tale om Folketalere og Folketorsørere, som ere Skyld i det Hele, at sammenligne Wendelboerne med Oprørere i Chicago og Uroftisterne i London, at stemple Wendelboerne som Folk, der ligge Nord for Loven og have et oprørt Sind osv. Den Slags Udtalelser skal jeg ikke offere et eneste Ord paa, det mener jeg,

de ikke ere værd. Der er fremdeles sagt, at der agiteredes stærkt for at nedbryde Agtelsen for Loven og Øvrigheden; det er sagt af det ærede Medlem der lige foran, der er fra samme Egn som jeg. Jeg gad vide, naar de ærede Medlemmer have hørt, at f. Ex. jeg har agiteret for at nedbryde Agtelsen for Loven og Øvrigheden. Jeg veed ikke rettere, end at en af de helligste Grundsætninger i mit Liv indtil denne Dag har været Respekt for Loven, Respekt for Orden og Respekt for Øvrigheden. Dette, at være Øvrigheden underdanig, har som sagt bestandig indtil denne Dag været en af de helligste Grundsætninger i mit Liv, og jeg haaber ogsaa det skal blive det til min sidste Blund. Ud af denne Betragtning har jeg vidnet paa de Møder, jeg har holdt. Nu bliver der jo daglig forhørt en hel Del Menneſter, og hver Gang, man faar fat i en Avis, hører man Tale om Svængning af Mænd, jeg personlig kjender som hæderlige og brave Mænd, Mænd, som aldrig nogenſinde have drømt om, at de skulde komme i Konflikt med Loven og aldrig nogenſinde have havt til Hensigt at komme i Konflikt med den, adskillige af dem løslades jo ogsaa efter en Lids Forløb. (En Stemme: Naar de have bekendt). Alt dette, som er sket deroppe, og som endnu daglig sker, taler efter min Mening tilstrækkelig tydeligt for denne Løbs Skadelighed; thi det er, som min ærede Sidemand har sagt, en Frugt af Gendarmeriloven, en Frugt af Gendarmerinstitutionen. Naar man har saa travlt med at lægge Ansvar for Begivenheden i Brønderslev paa mig og mine Meningsfæller, da skal jeg som sagt paa det Bestemteste protestere derimod. Jeg ser ikke rettere, end at det egentlige Ansvar for, hvad der er sket oppe i Brønderslev, ligger hos den høie Regjering og dem, der have støttet Udstedelsen af en saadan Lov som Gendarmeriloven. Det ærede Medlem fra samme Kreds som jeg vilde gjøre gjældende, at Gendarmeriloven havde gjort Gavn, særlig oppe i hans Jurisdiktion, det samme Sted, hvor jeg er fra, men jeg kan bestemt vidne det Modsatte. Jeg kjender mange Vidnesbyrd om det Modsatte. Det ærede Medlem omtalte, at der i Fjor blev holdt et stort Møde i Hjørring den 12te Juli 1885, og at der der var en saadan Orden, Forskyrrelse, Raaben og Skrigen osv., og der var Politiet alene. Nu forekommer det mig meget mærkeligt, at Sligt kan siges i denne Sal. Jeg var til Stede ved dette Møde og var en af dem, der førte Ordet, og jeg var særlig glad ved dette Møde, som Vidnesbyrd om, at 10—15,000 Menneſter kunde forsamles i en mageløs Ro og Orden og under dyb Alvor. Det ærede